

Handläggare
Remes Jenni

Datum
2015-11-23

Diarienummer
SCN-2015-0089

Socialnämnden

Förlängning av internavtal med Styrelsen Uppsala vård och omsorg avseende Nyckelgården, hem för vård eller boende (HVB) 2016-01-01-2017-12-31

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att förlänga internavtalet med Styrelsen Uppsala vård och omsorg avseende Nyckelgården hem för vård eller boende (HVB) från 2016-01-01 till 2017-12-31

Ärendet

Placering på Nyckelgården HVB beviljas den enskilde efter utredning och beslut av nämnden. Nyckelgården HVB omfattar 2 platser för familjer i heldygnsvård. Utöver detta ska öppenvårdsinsatser erbjudas. Familjerna ska erbjudas kvalificerad psykosocial behandling i syfte att förstärka anknytningen, samspelet och kommunikationen mellan barn och föräldrar. En uppföljning av Nyckelgårdens verksamhet genomfördes under 2014 (SBN-2014-0033) som visade att Nyckelgården följer avtalet med nämnden.

För att skapa bättre förutsättningar för både förvaltningen och vård och omsorg att tillsammans utveckla verksamheter bör stabila villkor över tid eftersträvas. Därför föreslår förvaltningen att nämnden förlänger avtalet utan förändringar med två år där ersättningen för 2016 ligger kvar på samma nivå som för 2015. Andra året, det vill säga 2017, kommer ersättningen räknas upp enligt Sveriges kommuner och landstings omsorgsprisindex (OPI).

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
Direktör

Internavtal

avseende Nyckelgården, hem för vård eller boende (HVB)

- § 1 Parter Socialnämnden, nedan kallad beställaren och
Styrelsen Uppsala vård och omsorg, nedan kallad utföraren.
- § 2 Avtal Utföraren åtar sig att för beställarens räkning ta emot enskilda familjer enligt detta avtal.
- § 3 Kontakt-
personer Kontaktperson för utföraren: Susanne Söderberg.
Kontaktperson för beställaren: Ola Jeremiasen.
- § 4 Avtalstid Detta avtal gäller 2015-03-01 – 2015-12-31.
- § 5 Ersättning 4 791 tkr utgår i ersättning för hela avtalstiden. Utföraren fakturerar beställaren en tiondel av ersättningen varje månad.
- § 6 Underskrift Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt.

Uppsala 2015-03-27

För socialnämnden

Ilona Szatmári Waldau
ordförande

Uppsala 2015-03-30

För Styrelsen Uppsala vård och omsorg

Susanne Söderberg
affärsområdeschef

AVTALSHANDLINGAR

1. Detta avtal.
2. Föreskrifter för vårdgivaren – ska-krav Nyckelgården.
3. Verksamhetsbeskrivning för Nyckelgården.

AVTALSTID

2015-03-01 - 2015-12-31

AVTALSFORM

Beställaren förbinder sig enligt villkoren i detta internavtal

Utföraren åtar sig att ta emot enskilda familjer med barn 0-12 år enligt villkoren i detta internavtal.

Om utföraren säljer insatser utöver vad som regleras i detta avtal tillfaller hela intäkten utföraren.

VOLYMKRAV

Heldygnsvård:
100 % beläggning.

Öppenvård:
10 pågående öppenvårdsinsatser.

ALLMÄNT

I Uppsala kommun finns styrdokument som utföraren ska känna till samt bedriva verksamheten i enlighet med.

Dessa finns på www.uppsala.se/styrdokument

Definition, avgränsning

Utföraren åtar sig att på uppdrag av beställaren bereda enskilda familjer med barn 0-12 år vård och behandling på Nyckelgården. Vård och behandling ska ges både i form av heldygnsvård och i form öppenvårdsinsatser.

UTFÖRARENS ÅTAGANDEN

Utföraren förbinder sig att uppdraget utförs och bedrivs så att det svarar mot beställarens ska-krav, bilaga 1.

Nyckelgården HVB omfattar 2 platser för familjer i heldygnsvård. Utöver detta ska öppenvårdsinsatser erbjudas.

Familjerna ska erbjudas kvalificerad psykosocial behandling i syfte att förstärka anknytningen, samspelet, och kommunikationen mellan barn och föräldrar. Föräldrar ska ges stöd i föräldrarollen och i praktiska frågor som rör familjens situation. I behandlingen ska även ingå att stärka familjernas rutiner i vardagen, stödja gränssättning och bidra till konfliktlösning.

Kvalitet

Verksamheten ska präglas av respektfullt bemötande, rättssäkerhet, trygghet, delaktighet/inflytande och lättillgänglighet. Barn och ungdomar ska behandlas lika oavsett etnicitet, kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion, kulturell bakgrund och familjestruktur.

En helhetssyn skall präglar arbetet så att barnets/ungdomens och familjens totala situation och omgivning beaktas.

BESTÄLLARENS RÄTTIGHEETER

Insyn

Beställaren har genom därtill utsedd person rätt till full insyn i verksamheten avseende måluppfyllelse, kvalitetskrav samt att innehållet i avtalet efterföljs.

UPPFÖLJNING OCH UTFÖRNING

Statistikuppgifter ska redovisas månadsvis på av beställaren tillhandahållen mall.

Kompletterande former för kvalitetsuppföljning kan tillkomma. Utföraren förbinder sig att medverka och bidra med underlag till de uppföljningar som beställaren efterfrågar.

Referensgruppens arbete ingår som en del i uppföljningen. Beställaren ansvarar för att sammankalla referensgruppen en gång per termin.

ERSÄTTNING TILL UTFÖRAREN

Ersättning utgår med 4 791 tkr för hela avtalsperioden.

Ersättningen inkluderar alla kostnader som ingår d.v.s. även kostnader för resor och tolk. Det utgår ingen extra ersättning om personalbemanningen tillfälligt behöver utökas. Beläggningslista ska inskickas varje månad till beställarens kontaktperson.

Prisreglering

Ersättning är fast under avtalsperioden.

FAKTURERING

Utbetalning av ersättning

Fakturerings ska ske månadsvis med en 1/10 av avtalad ersättning.

Ersättningar från staten såsom ersättning från Migrationsverket för vård- och behandlingskostnader tillfaller socialnämnden.

OMFÖRHANDLING

Om förutsättningarna för detta avtal väsentligt förändras kan part under löpande avtalstid skriftligen påkalla omförhandlingar. Rätt till omförhandling medför dock inte att part är skyldig att acceptera ändringar i avtalet.

VILJEINRIKTNING

Parterna är medvetna om att avtalet inte kan reglera samtliga frågeställningar och händelser som kan tänkas uppkomma till följd av en ständig utveckling och förändrade förhållanden. Parterna strävar efter att anpassa sig till de nya förhållanden som kan uppstå under avtalstiden för att på så sätt tillgodose varandras ändrade förutsättningar och behov. Avtalet bygger på ömsesidigt förtroende mellan parterna.

HÄVANDE AV AVTAL

Om någondera part väsentligt åsidosätter sina skyldigheter enligt detta avtal och rättelse inte sker inom två månader från det att skriftligt påpekande tillsänts denna har motparten rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan. Uppsägning ska ske skriftligt.

TVIST

Tvister avseende tolkning eller tillämpning av detta avtal ska avgöras av kommunstyrelsen.

ÖVERLÅTELSE AV AVTAL

Utföraren äger inte rätt att utan beställarens skriftliga medgivande sätta annan i sitt ställe.

BEFRIELSEGRUNDER

Parterna ska vara befriade från att fullgöra skyldighet enligt detta kontrakt om utförandet hindras eller oskäligen betungas till följd av händelser utanför parternas kontroll. Till händelser utanför leverantören kontroll ska inte räknas strejk, blockad, lockout eller annan arbetskonflikt som beror av att leverantören inte följer på marknaden gängse tillämpade regler och principer. Utföraren ska visa att konflikt, som nyss sagts, inte beror på leverantören. En part är skyldig att omgående skriftligen underrätta den andra parten i händelse av nämnda slag, som hindrar eller oskäligen betungar parts fullgörande av kontraktet. Parten är skyldig att genast utföra åtaganden enligt kontraktet när händelser av nämnda slag upphör.

	Beställarens generella ska-krav
A	Förutsättning
A.1	Utföraren ska ha ingående kunskap om verksamhetsområdet, vara väl insatt i lagar, författningar och föreskrifter som är gällande för verksamheten
A.2	ska åta sig att på uppdrag av beställaren och efter överenskommelse i varje enskilt fall bereda familjer vård och behandling
A.3	ska bedriva vård och behandling utifrån professionell kunskap och beprövad erfarenhet
A.4	ska iaktta allas likhet inför lagen, saklighet och opartiskhet
A.5	ska bedriva verksamhet med beaktande av antidiskrimineringslagarna och utan politisk och religiös påverkan
A.6	ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer inom verksamheten
A.7	ska utföra de insatser i fråga om vård och behandling som framgår av uppdraget från myndighetsenheten
B	Allmänna utgångspunkter för driften
B.1	föreståndaren ska besluta om inskrivning,
B.2	för varje placerad, alternativ öppenvårdsinsats ska det upprättas en behandlingsplan samband med inskrivningen som ska undertecknas av berörda parter (den enskilde, föreståndare, och handläggare)
B.3	kopia på behandlingsplanen ska vara handläggaren tillhanda inom 14 dagar beräknat från inflyttningdagen, alternativt start av öppenvårdsinsats
B.4	utföraren ska delta i de möten som socialtjänsten kallar till rörande den enskildes vård och behandling

SS

B.5	utföraren ska delta i olika samverkansformer som beställaren kallar till på en övergripande nivå
B.6	utföraren ska tillhandahålla näringsriktig kost och den enskildes kulturella och religiösa önskemål ska beaktas vid behov ska den enskilde erhålla anpassad specialkost.
B.7	utföraren ska ansvara för att rimliga krav på hygien och trivsel tillgodoses
B.8	utföraren ska tillhandahålla och bekosta arbetsredskap och förbrukningsartiklar som krävs för att fullgöra uppdraget
B.9	utföraren ska bekosta överfallslarm och andra verksamhetsspecifika larm
C	Omfattning och innehåll – vård och behandling
C.1	utföraren ska ha mål och metoder i sitt arbete som är väl definierade och förankrade i personalgruppen
C.2	verksamheten ska anpassas till den enskildes individuella behov och förutsättningar
C.3	utföraren ska tillse att den enskilde ges möjlighet till delaktighet och inflytande
C.4	utföraren ska bedriva verksamheten i fortlöpande samarbete med beslutande socialtjänst som har det sammanhållande ansvaret för att den enskilde får det stöd och den hjälp som han eller hon behöver
C.5	utföraren ska omgående informera handläggaren om alla viktiga händelser som rör vården och behandlingen av den enskilde
C.6	utföraren ska omedelbart underrätta beslutande socialtjänst om den en enskilde avbryter placeringen, alternativt öppenvårdsinsatsen
D	Utförarens åtagande i vissa situationer
D.1	utföraren ska medverka vid in- respektive utflyttning
D.2	utföraren ska tillse att tolk finns att tillgå vid behov
D.3	tolkkostnad ska ingå i vårddygnsersättningen
E	Information, insyn och dokumentation

E.1	den enskilde, ska få skriftlig information och introduktion om praktiska frågor vid inflyttningen, alternativt inför start av öppenvårdsinsats
E.2	utföraren ska lämna skriftlig information, till den enskilde om vart de vänder sig vid synpunkter eller klagomål på verksamheten
E.3	beställaren ska alltid få den insyn i verksamheten, enligt avtal, som krävs för uppföljningen, kvalitetskontroll, kontroll av myndighetsutövning m.m.
F	Personal
F.1	utföraren ska tillse att det finns personal tillgänglig dygnet runt i verksamhetens lokaler
F.2	utföraren ska tillse att personal, utöver grundbemanning, tillsätts omgående om särskilda behov uppstår
F.3	personal ska finnas med sådan kompetens och erfarenhet att den kan tillgodose den enskildes behov
F.4	utföraren ska tillhandahålla praktikplatser för studenter och arbetssökande och även kunna handleda praktikanter som genomför sin praktik i verksamheten
F.5	all personal ska behärska svenska språket i tal och skrift
G	Uppföljning
G.1	utföraren ska redovisa statistikuppgifter på av beställaren tillhandahållen mall
H	Skriftliga rutiner
H.1	rutin ska finnas för systematiskt kvalitetsarbete
H.2	rutin ska finnas för hur hot och våld hanteras
H.3	rutin ska finnas för läkemedelshantering
H.4	det ska finnas brandskyddslista och det ska framgå vem som är ansvarig

SS

I	Övrigt
I.1	All verksamhet som drivs på uppdrag, ska ha ett miljötänkande och bidra till att bevara och utveckla en god miljö. Faktorer som har en negativ klimatpåverkan ska minimeras eller undanröjas.

Handläggare
Bengt Ehlin
Monica Brolund

Datum
140201

Diarienummer
SBN-2014-0033

Bilaga: Uppföljning av internavtal om hem för vård och boende (HVB) för barn 0-12 år, barn/föräldrar och ungdomar 13-20 år i egen regi

Avtal

Internavtal 2012, vård och behandling i hem för vård eller boende för barn 0-12 år, barn/föräldrar 13-20 år i egen regi. Ersättningen till styrelsen för vård och bildning är 43 miljoner för 2014.

Utförare

Styrelsen för vård och bildning, Uppsala kommun.

HVB-enheter

- Brogården, för barn 0-12 år och deras föräldrar. 18 platser varav minst 5 akutplatser samt 1-2 platser i Brogården jourhem.
- Nyckelgården, för familjer med barn 0-12 år. 6 behandlingsplatser (=två familjer).
- Stadsskogens behandlingshem, för ungdomar 15-19 år. 8 institutionsplatser samt 1 utslussningsplats i träningslägenhet.
- Övernäs akut och utredningshem, tidigare Älby, för ungdomar 13-20 år. 10 institutionsplatser varav minst 2 akutplatser och 4 utredningsplatser.

Tid för uppföljning

December 2013 till februari 2014.

Uppföljningens genomförande

Intervjuer med företrädare för IFO:

- Enhetschefer
- Gruppledare
- Socialsekreterare

Intervjuer med företrädare för HVB-hemmen:

- Verksamhetschef samt personal på Brogården
- Verksamhetschef samt personal på Nyckelgården
- Verksamhetschef samt personal på Stadsskogen
- Verksamhetschef samt personal på Övernäs

Genomgång av skriftliga rutiner för respektive verksamhet.
 Sammanställning av beläggningsstatistik.
 Genomgång av tillsynshandlingar från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Varför följer vi upp avtalet?

Avtalet skrevs hösten 2011 för 2012-2013. Nämnden har förlängt avtalet att gälla också för 2014.

BROGÅRDEN

Verksamheten

Brogården erbjuder 18 institutionsplatser varav minst 5 akutplatser och 1-2 platser i Brogårdens jourhem för ensamstående barn eller syskonpar. De flesta placeringar är planerade utredningsplaceringar där Brogården i förväg hunnit få en bild av föräldrar och barn och där man har uppdrag från socialsekreterare. Vid akutplaceringar krävs kompetens för att ta emot föräldrar och barn i kris och få dem att känna trygghet på Brogården. Det finns tydliga rutiner för mottagandet som är kända av personalen. Barn som skrivs in för utredningsplacering ska vara medicinskt utredda av barnskyddsteamet vid Akademiska sjukhuset eller vara på väg att bli utredda av dem.

Att ge barn och föräldrar skydd och trygghet är en viktig del i uppdraget. Brogården gör en riskanalys inför varje placering och bestämmer en skyddsnivå. Om det handlar om misstänkta övergrepp så kommer man överens med föräldrarna om att sovrumsdörrar och liknande måste vara öppna för att säkerställa insyn. Å andra sidan måste man acceptera att föräldrar ger sina barn bristande omsorg och tillsyn för att kunna göra observationer och få underlag för sin utredning och bedömning. Det är viktigt att också beakta skyddet för de vuxna vid infekterade relationskonflikter.

Normal utredningstid är 8 veckor. Brogården arbetar med öppenhet, transparens, inför familjerna. När den skrivna utredningen presenteras ska den inte innehålla några överraskningar för familjen. Planerade utredningssamtal sker under dagtid på vardagar men observationer för utredningen och samtal i vardagssituationer pågår kvällar och helger. Vid sidan av HVB-platserna gör Brogården också utredningar för IFO inom ramen för öppenvårdsavtalet (ett annat internavtal), så kallade hemutredningar.

Brogården strävar efter att så långt som möjligt normalisera barnens vistelse genom att se till att de får gå i sina vanliga skolor och förskolor. Det är i första hand föräldrarna som ska hjälpa till med läxor.

Till Brogården finns ett jourhem kopplat som kan ta emot 1-2 barn och som får arbetsledning och handledning genom Brogården.

Bemannning och kompetens

Verksamhetschef och ställföreträdande chef har adekvat högskoleutbildning och erfarenhet. Det finns fyra utredningsteam med utredningsledare, utredare (2.0), utredningsassistenter (2.0) och psykolog. Nattetid arbetar två personer, varav en är vaken jour. Utredningsledaren är socialpedagog med vidareutbildning. Utredarna är socionomer eller har annan

beteendevetarutbildning. Utredningsassistenterna har utbildning som barnskötare, förskollärare, socionom och behandlingsassistent. Det är en stabil personalgrupp.

Brogården lägger stor vikt vid kompetensutveckling. De flesta i personalen har vidareutbildning inom olika metoder som Marte Meo och barnorienterad terapi (BOF). De senaste åren har all personal fortbildat inom områdena våld i nära relationer, anknytning och etnicitet. All personal har regelbunden extern handledning.

Lokaler

Brogården ligger i Jälla, en knapp mil från Uppsala. Lokalerna är moderna och rymliga.

Säkerhet och brandskydd

Alla familjer informeras om brandskydd vid inskrivning. Man har en tydlig rutin kring brandsäkerhet, personalens ansvar och hur familjer ska informeras. Varje dag räknar man hur många personer som finns i huset. Uppsala Brandservice gör månatliga kontroller av brandvarnare och en årlig kontroll av brandsläckare och utrymningsbelysning.

Skriftliga rutiner

Brogården har skriftliga rutiner för de ska-krav som anges i avtalet. Kontoret har kontrollerat dessa.

Bemötande och värdegrund

Brogården följer Vård & bildnings etiska kod i sitt arbete. Brogården försöker i sitt arbete att alltid utgå från barnkonventionen och ha ett tydligt barnperspektiv. Vid sidan av det är det systemteoretiska synsättet och transparensen i arbetet med familjerna vägledande.

Beläggning och utnyttjande

Tabell 1. Brogården, akut- och utredningshem 18 platser

	Möjliga vårddygn	Belagda vårddygn	Grad av utnyttjande	Placeringsorsak		
				Akut	Utredning	Utsluss
2012	6234	4979	80%	-	-	-
2013	6234	5973	96%	714	3576	1683

Källa: Statistik från SBN

Tabell 2. Brogården, jourhemmet 1-2 platser

	Möjliga vårddygn	Belagda vårddygn	Grad av utnyttjande	Placeringsorsak		
				Akut	Utredning	Utsluss
2012	365	443	121%	-	-	-
2013	365	316	87 %			316

Källa: Statistik från SBN

Tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Under 2012-2013 har IVO gjort fyra tillsynsbesök på Brogården. Vid ett tillfälle har man riktat kritik mot att det inte fattas särskilt beslut om placering när ett barn flyttas från Brogården till jourhemmet. Socialtjänsten har ändrat sina rutiner vid jourhemsplacering på Brogården med anledning av detta.

Utvecklingsmöjligheter

Verksamhetschefen har bland annat följande idéer om framtiden:

- Brogården har idag 18 platser. Man önskar att man kunde vara mer flexibel och variera beläggningen mellan 15-22 platser beroende på aktuell vårdtyngd. Det gör man delvis redan idag men lagar och regler begränsar möjligheterna.
- Det finns en huslänga intill Brogården med tre lägenheter. Den skulle Brogården vilja använda både för utsluss av familjer i väntan på en hemmalösning och för träning i eget boende. Även för en del utredningar skulle boende i huslängan kunna vara tillräckligt.
- Brogårdens personal skulle, utan att en familj skrivs in på institutionen, kunna medverka i valda delar av socialsekreterarnas utredningar dels för att avlasta myndigheten, dels för att tillföra kompetens i utredningsarbetet.

Vad anser IFO om Brogården?

Brogården kan inte fullt ut tillgodose IFO:s behov av placeringar och IFO önskar därför fler akut- och utredningsplatser. De är nöjda eller mycket nöjda med den kvalitet som Brogården har i sitt arbete med familjerna och med kvaliteten på de utredningar som Brogården gör. IFO tycker att Brogården visar flexibilitet och anstränger sig för att hitta lösningar för att ta emot familjer.

IFO vill att Brogårdens utredningar ska ha samma journalsystem som IFO så att handläggarna ska slippa skriva om och anpassa utredningen till de egna IT-systemen. Man vill vidare att Brogårdens arbete med utredningar ska bedrivas också under helgerna, den tid i veckan när familjerna är på plats och föräldrar och barn inte upptagna av arbete eller skola.

Kontorets bedömning

- Brogården kan inte fullt ut tillgodose IFO:s behov av akut- och utredningsplatser.
- Brogården erbjuder den vård och kvalitet som avtalet föreskriver.
- Brogårdens kompetens på utredningsområdet skulle kunna komma IFO till del i andra, mer flexibla former.

NYCKELGÅRDEN

Verksamheten

Nyckelgården erbjuder 6 behandlingsplatser som HVB-boende. Det finns två sovrum att tillgå för inskrivna familjer. I praktiken betyder det att det är två familjer som kan erbjudas plats. Vid sidan om HVB-boendet erbjuder Nyckelgården öppenvård för 8-10 familjer (den verksamheten ingår i annat internavtal). I öppenvården ingår också ärenden där Nyckelgården är involverade i komplexa umgängesärenden, till exempel med familjehemsplacerade barn och deras föräldrar. Lokalerna används efter kontorstid och under helger av IFO inklusive familjerätten för andra former av umgängesstöd.

Nyckelgårdens behandling består i grunden av miljöterapi och kompletteras med olika behandlingsmetoder för att stödja och utveckla barn- och föräldrelationen och föräldrarnas omsorgsförmåga.

För dagen står tre familjer på kö för heldygnsplacering. Det är ganska få sett till det stora behov av platser som IFO uppger sig ha. Eftersom det är så långa väntetider, uppemot ett år eller längre och behoven ofta är av relativt akut karaktär, så är det dock inte så meningsfullt att anmäla familjer till kön, tycker man inom IFO. (Till skillnad mot öppenvården där det alltid finns en aktuell kö som uppdateras). Nyckelgården går ut med information till socialtjänsten när man vet att det kommer att bli en plats ledig. Aktuell familj bjuds då in på studiebesök till Nyckelgården tillsammans med socialtjänsten och så gott som alla familjer som kommer på studiebesök tackar ja till platsen. Ungefär hälften av placeringarna sker med stöd av LVU, den andra hälften med stöd av SoL.

Nyckelgården tar inte emot familjer där föräldrarna är inne i ett tungt, aktivt missbruk eller där det finns allvarigare psykiska störningar. Barnens skyddsbehov får inte vara för stort. Föräldrarna måste kunna lämnas ensamma med barnen.

Familjen skrivs till en början in för sex månader. Den tiden förlängs numera nästan alltid och ofta stannar en familj i minst ett år. En anledning till detta är att det ofta finns en mångfacetterad problematik som är djupt befäst och som man måste arbeta med på flera plan. Det är vanligt att placeringarna avslutas med fortsatta insatser i öppenvårdsdelen. Andra gånger börjar kontakten med familjen i öppenvård för att senare övergå till ett boende på Nyckelgården. Oplanerade avslut av placeringar förekommer mycket sällan, uppger verksamhetschefen. Innan utskrivning sker successiv utslussning till boende i egen lägenhet. Parallellt med denna insats eller efter att den avslutats kan familjen av socialtjänsten under en period erbjudas stöd av hemterapeut i sin vardag. Vid enstaka tillfällen händer det att barnet eller barnen placeras i familjehem i stället om man bedömer att problematiken är för stor och föräldrarnas förmåga att utvecklas i sitt föräldraskap är för begränsad.

Bemanning och kompetens

Verksamhetschef (1,0) samt 9 personal (7,8) samt en kokerska (0,6). Verksamhetschefen är socionom och utbildad handledare med psykosocial vidareutbildning. Nyckelgården har ingen ställföreträdande chef. Behandlingspersonalen har följande grundutbildning: fyra är socionomer, de övriga är socialpedagog, beteendevetare och behandlingsassistent. Flera har psykoterapi steg 1. Alla har vidareutbildning i en eller flera av de behandlingsmetoder Nyckelgården använder. Nyckelgårdens personalomsättning är låg. Personalens utbildning och kompetens bedöms vara adekvat och tillräcklig för verksamheten.

All personal utom verksamhetschefen arbetar på schema och arbetar dag, kväll, natt och helger. Normalbemanning är fyra personer dagtid, en person kvällar och helger samt sovande jour natttid.

Lokaler

Verksamheten är inrymd i en villa centralt i Uppsala. Den är i två plan med kök, vardagsrum och lektrum i bottenvåningen och sovrum och samtalsrum i övervåningen. I ett ombyggt

garage, som man når via källaren, finns personalrum och sovrum för nattpersonal. I en fristående barack på gården finns ett mindre kök och ett större rum för samtal och möten.

Miljön är hemliknande, varm och charmig men lokalerna är trånga och bedöms mindre ändamålsenliga. De är inte handikappanpassade. Diskussioner förs med kontoret för samhällsutveckling om ny lokal.

Säkerhet och brandskydd

Alla familjer informeras om brandskydd vid inskrivning. Vid kontorets besök säger verksamhetschefen att man i framtiden ska upprepa informationen eftersom familjerna bor så länge på Nyckelgården. Nyckelgården har en rutin där man försäkrar sig om vilka är hemma och vilka som är utanför lokalen så att man vet om brand skulle uppkomma. Uppsala Brandservice gör månatliga kontroller av brandvarnare och en årlig kontroll av brandsläckare och utrymningsbelysning.

Skriftliga rutiner

Nyckelgården har skriftliga rutiner för de ska-krav som anges i avtalet. Kontoret har kontrollerat dessa.

Bemötande och värdegrund

Nyckelgården följer Vård & bildnings etiska kod i sitt arbete. Verksamhetschefen och personalen uppger att värdegrundsfrågor är något som diskuteras ständigt i vardagen där det ingår att ha en kritisk reflektion kring sitt eget och kollegornas arbete och förhållningssätt. En viktig princip är öppenhet inför familjerna, dvs. att personal så långt möjligt undviker att prata om och diskutera familjerna som objekt. Familjerna ska vara fullt delaktiga i allt som rör dem och deras barn. Personalen har regelbunden extern handledning.

Kvalitetsledning

En i personalen har, vid sidan av verksamhetschef, ansvar för att följa upp och säkerställa att rutiner och föreskrifter följs.

Beläggning och utnyttjande

Verksamhetschefen uppger att beläggningsgraden vid tiden för kontorets besök är 125 procent. Det förklaras av att man just då har en tredje familj inskriven som bor i en närbelägen, tillfällig, utslusslägenhet.

Tabell 1. Nyckelgården, behandlingsplatser 6

	Möjliga vårddygn	Belagda vårddygn	Grad av utnyttjande	Placeringsorsak		
				Behandling	Akut	Utsluss
2012	-	1449	99 %	-	-	-
2013	1825	1825	100 %	1825		

Källa: Statistik från SBN.

Kommentar: Enligt uppgift kan den lägre beläggningen för 2012 förklaras av att det då var 4 behandlingsplatser.

Tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Under 2012-2013 har IVO gjort fem tillsynsbesök. IVO har inte riktat någon allvarligare kritik mot Nyckelgården förutom på en punkt (i januari 2012) där man efterlyste skriftliga rutiner för krishantering vid vissa situationer. Nyckelgården har nu infört sådana skriftliga rutiner.

Utvecklingsmöjligheter

Det behövs ytterligare minst en institution som Nyckelgården, menar verksamhetschefen. Däremot ska inte Nyckelgården bli större. Man vill värna om det lilla formatet och den närhet till personalen det ger för inskrivna familjer. Verksamhetschefen lyfter dock fram att den nuvarande lokalen är i minsta laget. Man behöver en utslusslägenhet för att öka genomströmningen av familjer och för att kunna arbeta med inskrivna familjer på olika nivå.

Vad anser IFO om Nyckelgården?

Nyckelgården kan inte alls tillgodose IFO:s behov av behandlingsplaceringar för målgruppen barn 0-12 år och deras föräldrar och IFO önskar därför fler platser. De är mycket nöjda med den kvalitet som Nyckelgården har sitt behandlingsarbete med familjerna. IFO anser att Nyckelgården visar mycket stor flexibilitet och ofta hittar lösningar för att ta emot familjer med komplex problematik.

IFO vill ha flera enheter av det slag som Nyckelgården representerar. Antalet platser för behandlingsplaceringar täcker inte alls behovet. Det finns en viss kritik emot att Nyckelgården arbetar för länge med familjerna, IFO önskar mer omsättning på behandlingsplatserna men man har också förståelse för att behandling måste få ta tid. Lokalerna är mindre lämpade, det är trångt och de är inte handikappanpassade.

Kontorets bedömning

- Nyckelgården erbjuder den vård och kvalitet som avtalet föreskriver.
- Det skulle behövas ytterligare en verksamhet som Nyckelgården för att möta efterfrågan på platser.
- Det behövs en utslusslägenhet för att öka genomströmningen.
- Nyckelgården behöver andra, mer anpassade lokaler.

STADSKOGEN

Verksamheten

Stadsskogen har 8 institutionsplatser för ungdomar som vid inskrivningstillfället är 15-19 år samt 1 utslussningsplats i en närbelägen träningslägenhet. Stadsskogen erbjuder ett praktiskt stöd i vardagen med mat, omvårdnad och coachning. Målgruppen är ungdomar som av någon anledning inte kan bo hemma eller i eget boende. En del av de ungdomar som placeras på Stadsskogen kan tidigare ha bott på en institution eller i ett familjehem.

Ungdomarna måste gå i skola, ha arbete eller praktikplats eller åtminstone ha en planering där detta är på gång när man kommer till Stadsskogen. Ungdomarna kan placeras där med stöd av SoL eller LVU men det krävs en egen motivation. Man skrivs in på 6 månader med möjlighet

till förlängning på 6 månader i taget. De flesta stannar ungefär ett år och det är en lagom tid att bo där, anser verksamhetschefen. Stadsskogen har få eller inga oplanerade avslut.

Alla ungdomar har två kontaktpersoner som har ett extra ansvar för de unge. Under den tid ungdomarna bor på Stadsskogen träffar de sin handläggare på socialtjänsten i snitt var 6:e vecka, lite tätare i början av en placering och i slutet.

Stadsskogen har inget schemalagt arbete med ungdomarna men man anordnar aktiviteter som dagsutflykter, bio och liknande med en eller några ungdomar i taget. Stadsskogen ska inte präglas av för mycket institutionskänsla och ungdomarna ska inte behöva umgås med varandra bara för att de råkar bo på en institution, förklarar verksamhetschefen.

Bemanning och kompetens

Verksamhetschef (1,0) och 10 behandlingsassistenter (8,5), varav 7 arbetar dagtid och 3 natt. Personalomsättningen är låg. Verksamhetschefen är socionom med vidareutbildning. Det finns ingen ställföreträdande chef. De flesta i personalen har utbildning som behandlingsassistenter med vidareutbildning i systemteori samt internutbildning gällande familjebehandling, droger med mera. Personalen förefaller ha en adekvat utbildning för arbetsuppgiften.

På dagen är två behandlingsassistenter i tjänst samtidigt på schema fram till dess nattjouren tar över. Nattetid arbetar en personal i huset som är vaken. De i personalen vi pratade med anser att det är nödvändigt att ha en vaken jour eftersom många ungdomar är oroliga och sover dåligt. Det är många långa samtal nattetid.

Lokaler

Stadsskogen är inrymd i en stor villa i ett stadsnära läge i Kåbo. Ungdomarnas rum är trevliga och ganska rymliga. Lokalerna är något slitna men det är hemtrevligt och charmigt. Lokalerna verkar väl lämpade för verksamhetens behov.

Säkerhet och brandskydd

Ungdomarna får en första introduktion till brandskyddet i samband med inskrivning och rundvandring. En i personalgruppen är deltidsbrandman hade i höstas en brandövning med ungdomar och personal. Ungdomarna har sina sovrum på övervåningen. Där finns det två utrymningsvägar med brandtrappor.

Skriftliga rutiner

Stadsskogen har skriftliga rutiner för de ska-krav som anges i avtalet. Kontoret har kontrollerat dessa.

Bemötande och värdegrund

Stadsskogen följer Vård & bildnings etiska kod i sitt arbete. Det finns inget annat gemensamt dokument för värdegrundsfrågor men all personal har genomgått utbildning i systemteori och det är viktigt för den gemensamma grundsynen i arbetet och bemötandet av ungdomarna. På onsdagar har man ett personalmöte som ofta blir forum för olika värderingsfrågor. Man har för närvarande ingen extern handledning men kommer att få det längre fram i vår.

Hälsofrågor

Det görs ingen särskild läkarundersökning i samband med inskrivning på Stadsskogen. Ungdomarna har en något sämre hälsostatus än genomsnittet, både vad avser psykiska och somatisk hälsa, bedömer verksamhetschefen. Personalen stöttar ungdomarna i kontakter med olika vårdgivare, ibland i samarbete med föräldrarna.

Beläggning och utnyttjande

Vid kontorets besök den 14 januari 2014 var fyra av åtta platser i hemmet upptagna samt en i utslussningslägenheten, tre pojkar och två flickor. Det fanns inga ungdomar i kö till boendet just då men vid telefonsamtal en vecka senare var en pojke på väg att flytta in.

Tabell 3. Stadsskogen behandlingsplaceringar, 8 platser

	Möjliga vårddygn	Belagda vårddygn	Grad av utnyttjande	Placeringsorsak		
				Akut	Behandling	Utsluss
2012	3285	2632	80 %	-	-	-
2013	3285	2577	78 %		2212	365

Källa: Statistik från SBN.

Stadsskogen passar bäst för de ungdomar som är lite mer introverta, uppger de i personalen kontoret samtalade med, och kan vara ett bra stöd för dem på vägen mot självständighet. De ungdomar man har svårt att ta emot är de som har ett utagerande beteende, missbruk eller kriminalitet. Verksamhetschefen tillträdde sin tjänst i april 2013 och har bara tackat nej till en förfrågan om plats under den tiden. Ungdomar kommer på studiebesök med sin socialsekreterare om de är intresserade av att flytta in på Stadsskogen. Man har ganska många sådana studiebesök, tycker verksamhetschefen, men det är relativt få som sedan tackar ja till en plats.

Tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Under 2012-2013 har IVO gjort fyra tillsynsbesök. Besöken har föranlett smärre kritik, bland annat om bristande kunskap om lex Sarah, men inget anmärkningsvärt.

Utvecklingsmöjligheter för Stadsskogen

Verksamhetschefen efterlyser ett större erfarenhetsutbyte mellan IFO och Stadsskogen dels för att IFO ska få mer kunskap om vad Stadsskogen gör, dels för att Stadsskogen bättre ska motsvara de placeringsbehov IFO har. Man behöver också hitta andra former för att mjukare introducera ungdomar till Stadsskogen för att dessa ska våga tacka ja. Stadsskogen önskar också att ungdomarna var mer utredda innan de placeras. Det är ganska mycket okänd problematik som kommer fram efter en tid på Stadsskogen och en del av detta är svårt att hantera för personalen.

Vård & bildning har påbörjat ett utvecklingsarbete för Stadsskogen för att bättre motsvara de behov och önskemål som ställs på verksamheten.

Vad anser IFO om Stadsskogen?

Stadsskogen tillgodoser väl IFO:s behov av behandlings- och utslussplaceringar för ungdomar i åldern 15-19 år. IFO är missnöjda eller mycket missnöjda med kvaliteten i tillsynen av och stödet till ungdomarna.

Man tycker att verksamheten ibland karakteriseras av låt gå-mentalitet, att ungdomarna släpps för mycket vind för våg och att personalen inte visar tillräcklig flexibilitet för IFO:s önskemål. Det råder också viss osäkerhet inför vilka ungdomar som passar för placering på Stadsskogen. Man tycker sig dock se en positiv trend sedan en ny verksamhetschef tillträtt och har visst hopp om förbättringar.

Kontorets bedömning

- Stadsskogen erbjuder inte fullt ut den vård och kvalitet som avtalet föreskriver.
- Det finns brister i tillsynen av och stödet till ungdomarna.
- Det finns i avtalet krav på terapi och behandling som Stadsskogen idag inte kan erbjuda.
- Det behövs bättre kommunikation och erfarenhetsutbyte mellan Stadsskogen och IFO.
- Arbetet måste löpande följas upp och utvärderas bättre.

ÖVERNÄS

Verksamheten

Övernäs erbjuder 10 akut- och utredningsplatser för ungdomar 13-20 år som fördelar sig på minst två akutplatser och fyra utredningsplatser samt utslussplatser. Vid en utredningsplacering bor den unge på Övernäs 8 veckor, den tid det tar att genomföra en utredning. När det gäller akutplaceringar varierar boendetiden.

Den unge får ett bedömningssamtal första vardagen efter ankomst. Ungdomarna har därefter individuella veckoscheman dagtid då de går i skola eller deltar i utredningssamtal. Så långt möjligt försöker man upprätthålla ungdomens normala vardagsrutiner med skola eller fritidsaktiviteter utanför Övernäs men det finns också möjlighet att ge undervisning på plats. Alla inskrivna träffar läkare för hälsoundersökning och psykolog för suicidbedömning.

Övernäs tackar ibland nej till förfrågningar om plats för ungdomar med drogproblem, i synnerhet om man redan har en eller flera ungdomar med liknande problem. Erfarenhetsmässigt brukar man ha svårt att få vårdmiljön att fungera med flera sådana ungdomar. Verksamhetschefen uppger att man i genomsnitt tackar nej till en förfrågan i månaden.

Vid sidan av HVB-platserna gör Övernäs också utredningar för IFO inom ramen för öppenvårdsavtalet (ett annat internavtal).

Bemanning och kompetens

Verksamhetschef (1,0), psykologer (2,0), familjeutredare (2,0), utredare (3,0), utredningsassistenter (4,0) lärare (2,0), kock (1,0), administrativ assistent (0,5), utredningsassistenter/natt (4,0).

Psykologer och utredningspersonal utgör två behandlingsteam om fem personer vardera. Utöver dem arbetar två utredningsassistenter på dagen. Från sen eftermiddag utökas bemanningen till tre personer. Nattetid arbetar två utredningsassistenter (vakna), tre ibland vid behov. Konsultläkare finns 4 timmar per vecka, med specialistkompetens inom barnmedicin och barnpsykiatri. Det som visat sig bra med att läkaren har specialistkompetens inom barnmedicin är att han upptäckt många somatiska besvär som inte varit kända före placeringen. Det har handlat om många olika besvär som till exempel synfel och hormonella avvikelser vars symtom först tolkats som psykiskt betingade.

Verksamhetschefen är psykolog. Ställföreträdande chef beteendevetare med steg 1-kompetens i familjeterapi. Personalen går mycket vidareutbildning inom sina områden. En grupp som är lite sämre tillgodosedd i detta avseende är utredningsassistenter. De har adekvat grundutbildning som behandlingsassistent, mentalskötare och lärare men det är svårt att hitta lämplig vidareutbildning för denna grupp, uppger verksamhetschefen. All personal har extern handledning varannan vecka.

Lokaler

Övernäs flyttade i slutet av 2013 till nya lokaler i närheten av Lurbo. Lokalen är en tidigare fabrik/tillverkningsindustri som byggts om att passa för ändamålet. Lokalerna är moderna och rymliga och bedöms vara ändamålsenlig för ett akut- och utredningshem även om de inte är så hemtrevliga.

Säkerhet och brandskydd

Kontaktpersoner går igenom en välkomstfolder med ungdomen när de skrivs in. Där finns en punkt om brandskydd och man tittar över utrymningsvägarna i boendet och i det övriga huset samt var uppsamlingsplatsen är. Kontaktpersonen går även igenom var det är tillåtet att röka och varför det är viktigt att man håller sig till den platsen just med tanke på brandrisk. Övernäs har övningar en gång i månaden då man startar larm för att prova på hur det känns att ta sig ut och återsamlas. En personal är brandskyddsansvarig och sköter egenkontrollen av brandskydd. Upplands Brandsservice har tillsyn över brandlarm och sprinklersystem samt kontroll av brandsläckare.

Skriftliga rutiner

Övernäs har skriftliga rutiner för de ska-krav som anges i avtalet. Kontoret har kontrollerat dessa.

Bemötande och värdegrund

Övernäs följer Vård & bildnings etiska kod i sitt arbete. Sedan ett par år har Övernäs dessutom utvecklat ett eget värdegrundsdokument som man kallar 0707. Där har man brutit ned och konkretiserat förhållningssätt och bemötande för att täcka in situationer som kan inträffa under hela dygnet. Dokumentet ger vägledning för all personal och är särskilt värdefullt för vikarier och nyanställda. Dokumentet 0707 diskuteras och revideras återkommande i arbetsgruppen.

Övernäs lägger stort vikt vid att ungdomen ska hitta sin egen motivation till att vara där, även om denne placerats med stöd av LVU. Om den unge nu ändå måste vara på Övernäs vad kan man då göra för att få ut något bra av det? Man försöker vara så flexibel man bara kan för att

hitta den här motivationen hos den unge. Verksamhetschefen menar att det bidrar till att Övernäs har relativt få oplanerade avslut.

Beläggning och utnyttjande

Tabell 4. Övernäs, akut- och utredningsplatser 10 platser

	Möjliga vård dygn	Belagda vård dygn	Grad av utnyttjande	Placeringsorsak		
				Akut	Utredning	Utsluss
2012	3594	2322	63 %	-	-	-
2013	3594	2336	65 %	618	1277	441

Källa: Statistik från SBN

Kommentar: Verksamhetschefen bedömer att graden av utnyttjande i praktiken är högre, det finns arbetsuppgifter som inte fångas in i befintlig statistik, och nämner siffran 78 procent.

Tillsyn av Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Under 2012-2013 har IVO gjort fyra tillsynsbesök. IVO har inte riktat någon allvarlig kritik mot Övernäs förutom på en punkt (oktober 2012) om bristande respekt för ungdomarnas integritet. Det handlade om urinprov, innehav av mobiltelefon, genomsökning av rum och väskor. Övernäs har ändrad en del av sina rutiner med anledning av det.

Utvecklingsmöjligheter

Verksamhetschefen anser att det nuvarande avtalet gett större flexibilitet och minskad stelbentheten i kontakterna med IFO jämfört med det som gällde före 2012.

Verksamhetschefen önskar att den utvecklingen kunde fortsätta så att Övernäs i än högre grad kan bli en resurs för att erbjuda IFO det man efterfrågar och behöver. Det skulle kunna ske genom att:

- bedriva ett utökat familjearbete vilket möjliggörs med den ökade närheten till Uppsala
- utbilda föräldrar om neuropsykiatriska funktionshinder
- ge ungdomar som behöver utredning en möjlighet till att mjukstarta genom en öppenvårdsinsats så att de sedan vågar skriva in sig
- med en kortare behandlingsinsats efter utskrivning kunna fullfölja de förändringsprocesser personalen inlett i utredningsdelen
- ta emot ”mindre” uppdrag som att sammanställa utredningsmaterial från olika aktörer och presentera slutsatser på ett pedagogiskt sätt för den unge, föräldrar och IFO.

Vad anser IFO om Övernäs?

Övernäs kan inte fullt ut tillgodose IFO:s behov av akut- och utredningsplaceringar för ungdomar 13-20 år. IFO är nöjda eller mycket nöjda med kvaliteten i Övernäs arbete med ungdomarna och i utredningarna. Övernäs visar stor flexibilitet för att hitta lösningar för ungdomarna.

En del inom IFO är oroliga för vad flytten från landet (Älby) in till staden (Övernäs) ska innebära för rymningar och störningar i boendet. Några tycker att Övernäs skulle kunna involvera föräldrarna mer och man tycker att det ibland saknas ett familjeperspektiv i arbetet

och i utredningarna. Andra önskar mer fokus på neuropsykiatrisk problematik i utredningarna. Några är kritiska till att de inte kan ta emot ungdomar med drogproblem.

Kontorets bedömning

- Övernäs erbjuder den vård och den kvalitet som avtalet föreskriver.
- Övernäs tillgodoser i rimlig utsträckning behovet av akut- och utredningsplatser.
- Övernäs klarar inte att ta emot (flera) ungdomar med tyngre drogproblem.
- Övernäs kompetens på utredningsområdet skulle kunna komma IFO till del i andra, mer flexibla former.

Sammanfattande bedömning

Kontorets bedömning är att styrelsen för vård och bildning och de aktuella HVB-hemmen levererat de tjänster och den kvalitet som avtalet föreskriver. Kontoret riktar viss kritik mot kvaliteten och platsutnyttjandet när det gäller Stadsskogens ungdomshem men konstaterar att ett utvecklings- och förändringsarbete påbörjats för att höja kvaliteten i verksamheten. Kontoret konstaterar att enbart sett till belägningsgraden (65 % eller 78 % beroende på hur man räknar) borde det finnas ett utrymme för Övernäs att ta emot fler placeringar men det är komplext och frågan behöver utredas närmare.

Brogården kan inte fullt ut tillgodose IFO:s behov av akut- och utredningsplatser och dess kapacitet används fullt ut. Övernäs kan inte fullt ut tillgodose IFO:s behov men kontoret bedömer att man ändå gör det i rimlig utsträckning, med reservation för det ovan sagda. Man har problem med att ta emot ungdomar med för tung drogproblem, eller åtminstone att ta emot flera sådana ungdomar samtidigt. Det finns idéer om hur man skulle kunna öka genomströmningen av placeringar för att bättre tillmötesgå behoven. För Brogårdens del genom att ha utslusslägenheter i nära anslutning till verksamheten och genom ett utökat samarbete kring utredningar i öppenvård. För Övernäs främst genom ett utökat samarbete i kring utredningar i öppenvård, något som blivit mer realiserbart genom att institutionen nu har en annan geografisk närhet till Uppsala än tidigare.

Med anledning av ovanstående anser kontoret att det finns anledning att utreda om resurserna på Brogården och Övernäs, med bibehållen kvalitet, skulle kunna utnyttjas bättre om de verksamheterna drevs av nämnden.

Handläggare
Remes Jenni

Datum
2015-11-23

Diarienummer
SCN-2015-0089

Förlängning av internavtal med Styrelsen Uppsala vård och omsorg avseende Nyckelgården, hem för vård eller boende (HVB) 2016-021-01 – 2017-12-31

§ 1 Det internavtal som socialnämnden tog beslut om 2015-03-25 (dnr: SCN 2015-0089) mellan styrelsen Uppsala vård och omsorg och socialnämnden avseende Nyckelgården HVB förlängs under perioden 2016-01-01 till 2017-12-31.

§ 2 Den ekonomiska ersättningen utgår enligt avtalets nivå för 2015 även för 2016.

§ 3 För 2017 kommer ersättningsnivån räknas upp med Sveriges kommuner och landstings omsorgsprisindex (OPI) för 2017.

Uppsala den

Uppsala den

För Socialnämnden

För Styrelsen Uppsala Vård och omsorg

Ingrid Burman
Ordförande

Susanne Söderberg
Affärsområdeschef